EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.9.2020.
COM(2020) 618 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Pastiprinātā uzraudzība – Grieķija, 2020. gada septembra atjauninājums

{COM(2020) 618 final} - {SWD(2020) 208 final}

KONTEKSTS

Grieķijas ekonomikas attīstība un rīcībpolitikas tiek uzraudzītas Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ietvaros un pastiprinātās uzraudzības sistēmā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 472/2013[1]**.** Pastiprinātās uzraudzības īstenošana attiecībā uz Grieķiju[2] nozīmē, ka tiek atzīts, ka Grieķijai jāturpina īstenot pasākumus, lai novērstu ekonomisko un finansiālo grūtību faktiskos vai potenciālos cēloņus, līdztekus īstenojot strukturālās reformas, kas sekmē spēcīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi.

Pastiprinātā uzraudzība nodrošina vispusīgu satvaru, kas ļauj pārraudzīt ekonomikas attīstību un to, kā tiek īstenotas ilgtspējīgai ekonomikas atveseļošanai nepieciešamās rīcībpolitikas. Šī uzraudzība ļauj regulāri novērtēt jaunākās ekonomiskās un finanšu norises Grieķijā, kā arī pārraudzīt valsts parāda finansēšanas nosacījumus un atjaunināt parāda atmaksājamības analīzi. Pastiprinātā uzraudzība turklāt nodrošina satvaru novērtējumam par to, kā Grieķija pilda Eurogrupas sanāksmē 2018. gada 22. jūnijā pausto vispārīgo apņemšanos turpināt un pabeigt reformas, kas noteiktas saskaņā ar Eiropas Stabilitātes mehānisma programmu, un nodrošināt, ka tiek turpināts ievērot finansiālās palīdzības programmu ietvaros noteikto svarīgo reformu mērķus. Šajā kontekstā pastiprinātās uzraudzības ietvaros tiek pārraudzīts, kā tiek īstenotas konkrētās apņemšanās saskaņotajos termiņos līdz 2022. gada vidum pabeigt galvenās strukturālās reformas, kas saskaņā ar programmu sāktas sešās galvenajās jomās: i) fiskālā un fiskāli strukturālā politika, ii) sociālā labklājība, iii) finanšu stabilitāte, iv) darba un produktu tirgi, v) Grieķijas Aktīvu un līdzdalības korporācija un privatizācija un vi) publiskās pārvaldes modernizācija[3].

Šis ir septītais pastiprinātās uzraudzības ziņojums par Grieķiju. Ziņojuma pamatā ir konstatējumi, kas gūti 2020. gada 13.–14. jūlija neklātienes apmeklējumā un regulārajā dialogā ar iestādēm. Apmeklējumu vadīja Eiropas Komisija sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku[4]; Starptautiskais Valūtas fonds piedalījās pēcprogrammas pārraudzības kontekstā, savukārt Eiropas Stabilitātes mehānisms piedalījās savas agrīnās brīdināšanas sistēmas ietvaros un saskaņā ar 2018. gada 27. aprīļa Saprašanās memorandu par darba attiecībām starp Eiropas Komisiju un Eiropas Stabilitātes mehānismu. Šajā ziņojumā ir novērtēts, kā Grieķija ir īstenojusi Eurogrupai paustās apņemšanās pabeigt reformas, kuru termiņš ir 2020. gada vidus. Šis ziņojums nav piesaistīts nākamo no rīcībpolitikas atkarīgo parāda mazināšanas maksājumu pārvešanai, kura saskaņā ar apstiprināto grafiku (divreiz gadā) varētu notikt uz astotā ziņojuma pamata. Astoto ziņojumu paredzēts publicēt novembrī.

VISPĀRĪGAIS NOVĒRTĒJUMS

Grieķijas valdībai līdz šim ir izdevies iegrožot koronavīrusa uzliesmojumu un mobilizēt apjomīgus pasākumus nolūkā ierobežot krīzes sociālekonomiskās izmaksas, taču tik un tā ir paredzams, ka pandēmija būs būtiski skārusi ekonomiku. Kopš pirmās ierobežojošo

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

2 Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1142 (2020. gada 29. jūlijs) par pastiprinātās uzraudzības pagarināšanu Grieķijā (OV L 248, 31.7.2020., 20.–23. lpp.).

3 https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

4 ECB darbinieki piedalījās izvērtējumā, ievērojot ECB pilnvaras, un tādējādi nodrošināja speciālās zināšanas par finanšu sektora rīcībpolitikām un makroekonomiski svarīgiem jautājumiem, piemēram, par nominālajiem fiskālajiem mērķrādītājiem, ilgtspēju un finansējuma vajadzībām. Pirms izvērtējuma apmeklējuma 2020. gada 2.–10. jūlijā notika tehniskais apmeklējums, arī neklātienē.

pasākumu kārtas, kas ilga līdz maijam, iestādes ir pielāgojušas dažādām nozarēm piemērojamo pasākumu stingrību atbilstoši pandēmijas attīstībai. Ievērojot pandēmijas gaitu, tās ir mobilizējušas plašu atbalsta pasākumu klāstu un ātri reaģējušas uz aktuālajām norisēm, izvēršot vai grozot jau ieviestos pasākumus vai ieviešot jaunus atbalsta mehānismus konkrētām nozarēm. Tomēr Grieķijā joprojām ir augstākais bezdarba līmenis ES, un tās ekonomika, visticamāk, būs skarta smagāk nekā dažās citās dalībvalstīs, ņemot vērā tūrisma nozares apmērus un vispārīgāk – pakalpojumu un mazo un vidējo uzņēmumu lielo īpatsvaru.

Neraugoties uz pandēmijas izraisītajiem nelabvēlīgajiem apstākļiem, Grieķija pēdējo mēnešu laikā ir panākusi ievērojamu progresu attiecībā uz vairākām būtiskām reformām, no kurām īpaši jāizceļ ilgi gaidītā tiesību akta priekšlikuma pabeigšana par maksātnespējas tiesību aktu pilnīgu pārstrādi. Iestādes ir arī ieviesušas jaunu un plašāku pagaidu saīsinātā darba laika shēmu, kas uzņēmumiem ļauj elastīgi pielāgot darbinieku darba laiku un samaksu par nenostrādātajām stundām. Komisija ES vārdā atbalstīs šo un citus ārkārtas pasākumus no jaunā Eiropas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*)[5] kopumā 2,7 miljardu EUR apmērā. Visi šie pasākumi nāk īstajā laikā, jo koronavīrusa uzliesmojums rada jaunus izaicinājumus finanšu sektorā un darba tirgū, kas prasa efektīvus pielāgošanās mehānismus.

Turklāt labs progress panākts arī šādās jomās:

- investīciju projektu apstiprināšanas reforma – atcelta novecojusī kaitējuma klasifikācijas sistēma un saimnieciskās darbības pārklasificētas pēc vidiskajiem kritērijiem saskaņā ar ES tiesību aktiem, un līdz ar to paredzams, ka tiks būtiski atvieglots slogs, kurš gulstas uz rūpniecības nozari;

- enerģētikas rīcībpolitika – turpinājās lignīta elektrostaciju izņemšana no ekspluatācijas un progress darbā pie mērķmodeļa, kaut arī darbības uzsākšanas datums ir atlikts;

- publiskā pārvalde – pieņemšanas noslēdzošo posmu sasniedza svarīga iniciatīva ar mērķi stiprināt par valsts ierēdņu atlasi atbildīgās neatkarīgās iestādes spējas, un tiks paplašināta publiskā sektora augstāko vadītāju iecelšana atklātā procesā.

Valdība ir panākusi labu progresu arī citu reformu īstenošanā, kuras nav konkrēti apņemšanās, kas tika paustas Eurogrupā, taču ļaus būtiski ietekmēt darījumdarbības vidi un investoru noskaņojumu. Pie tām pieder vērienīga profesionālās izglītības reforma un progress digitālās pārvaldības jomā. Drīzumā paredzēts pabeigt jaunu izaugsmes stratēģiju, kurā gaidāma virkne vērienīgu pasākumu ar mērķi atbalstīt ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu izaugsmi turpmāk. Iestādes turklāt ir sākušas ieviest saskaņotos pasākumus publisko investīciju īstenošanas paātrināšanai, kam būs būtiska nozīme arī saistībā ar ātru to ES līdzekļu apgūšanu, kuri būs pieejami jaunajā daudzgadu finanšu shēmā un "Next Generation EU". Jo īpaši ņemot vērā to, ka Grieķijai paredzēts iedalīt būtiskus līdzekļus no Atveseļošanas un noturības mehānisma, ir skaidri redzams, cik svarīgi ir ātri īstenot galvenās tam nepieciešamās reformas, tostarp potenciālo stratēģisko projektu sarakstu un projektu sagatavošanas mehānismu, publiskā iepirkuma reformu un korupcijas apkarošanas satvara nostiprināšanu.

Neraugoties uz labo progresu, koronavīrusa uzliesmojums ir būtiski ietekmējis vairākas rīcībpolitikas, dažos gadījumos vēl paildzinot jau iekavēto laiku. Pandēmija un ar to

[5] Padomes Regula (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs).

saistītie ierobežošanas pasākumi ir izraisījuši nepieredzētus ekonomikas traucējumus, kas prasīja nekavējoties koriģēt prioritātes. Koronavīrusa uzliesmojums nopietni ietekmēja reformu īstenošanas spējas, jo īpaši jomās, kas atkarīgas no darbietilpīgiem procesiem, komiteju darba un likumdošanas vai tiesu iestāžu darbībām. Līdz ar to iepriekš iesākto reformu virzība vairākās jomās ir uz laiku apstājusies, īpaši tādās jomās kā saistību nokārtošana, publisko ieņēmumu administrēšana, veselības aprūpe, kadastra projekts un privatizācijas programma, turklāt dažās no šīm jomām vēl saasinājās līdzšinējās īstenošanas grūtības. Neraugoties uz labu progresu vairāku likumdošanas iniciatīvu virzīšanā, iestādēm vēl ir jāpabeidz dažas reformas, kas saistītas ar finanšu sektoru.

Šajā ziņojumā secināts, ka, neraugoties uz pandēmijas radītajiem nelabvēlīgajiem apstākļiem, kuru dēļ neizbēgami aizkavējās vairāku darbību īstenošana, Grieķija ir panākusi labu progresu tās ar reformām saistīto apņemšanos īstenošanā. Atzinīgi vērtējams, ka atsākusies visu apņemšanos īstenošana, pat ja pandēmijas izraisītās kavēšanās neizbēgami nozīmēja, ka dažu apņemšanos īstenošana pārbīdīta uz vēlāku laiku. Iestādes tiek mudinātas turpināt resursu mobilizēšanu, lai varētu paveikt visus nepieciešamos pasākumus un tādējādi laikus izpildītu konkrētās apņemšanās, pirms novembrī tiek pieņemts astotais pastiprinātās uzraudzības ziņojums, saistībā ar kuru paredzēts veikt nākamos no rīcībpolitikas atkarīgos maksājumus parāda mazināšanai. Tālab nepieciešama pastāvīga Grieķijas iestāžu iesaiste, jo īpaši nenokārtoto saistību, veselības aprūpes, privatizācijas un finanšu sektora jomās, kurās vajadzīgas papildu darbības.

DINAMIKA MAKROEKONOMIKĀ

Paredzams, ka koronavīrusa pandēmija un tās ierobežošanas pasākumi būs būtiski skāruši Grieķijas ekonomiku. Domājams, ka nepieciešamie stingrie ierobežošanas pasākumi, kas tika piemēroti no marta pēdējās nedēļas līdz maija beigām, saimniecisko darbību vissmagāk būs skāruši šā gada otrajā ceturksnī. Tādām pandēmijas smagi skartajām nozarēm kā tūrisms un transports ir būtisks īpatsvars Grieķijas eksportā un kopējā pievienotajā vērtībā. Bezdarbs maijā pieauga līdz 17 % salīdzinājumā ar 15,9 % februārī, un tādējādi beidzās kopš 2013. gada beigām vērojamā samazināšanās tendence. Atbalsta pasākumi līdz šim ir palīdzējuši iegrožot bezdarbu, taču pazīmes liecina, ka darba tirgū iestājas sastingums. Paredzams, ka iekšzemes pieprasījumu vājinās mazāki mājsaimniecību izmantojamie ienākumi un mazāka uzņēmumu peļņa, kā arī izmaiņas patērētāju uzvedībā un vispārējā nenoteiktība. Paredzams, ka patēriņa cenas 2020. gadā samazināsies, bet 2021. gadā līdz ar atveseļošanos nedaudz palielināsies. Kopumā sagaidāms, ka 2020. gadā ekonomiskā aktivitāte būs bijusi krietni mazāka nekā 2019. gadā, daļēji atgūsies 2021. gadā, bet pilnībā – tikai 2022. gadā. Saskaņā ar prognozēm IKP 2020. gadā saruks par 9 %, bet 2021. gadā pieaugs par 6 %.

Valdības atbalsta pasākumi ir palīdzējuši aizsargāt ekonomiku pret apjomīgiem bankrotiem un darbvietu zudumiem. Valdības atbalsta kombinācija, proti, nodokļu sloga mazināšana 3,1 miljarda EUR apmērā (1,9 % no IKP) darbvietu un ienākumu aizsardzība 4,1 miljarda EUR apmērā (2,4 % no IKP) un likviditātes trūkuma mazināšana 5,9 miljardu EUR apmērā (3,5 % no IKP), liecina par sabalansētu pieeju, un paredzams, ka tā krietni palīdzēs saglabāt saimniecisko struktūru un līdz ar to palīdzēs ekonomikai atveseļoties.

Joprojām ir ārkārtīgi liela nenoteiktība attiecībā uz pandēmijas attīstību un tādējādi – tās ietekmi uz ekonomiku. Nenoteiktība ir ne tikai attiecībā uz pandēmiju un tās izplatību Grieķijā un pasaulē, bet arī attiecībā uz turpmākiem pasākumiem, kas varētu būt vajadzīgi vīrusa izplatības ierobežošanai, un ilgtermiņa ekonomiskajām sekām saistībā ar

ierobežojumiem, izmaiņām patērētāju uzvedībā, iespējamiem bankrotiem un nesen par bezdarbniekiem kļuvušo personu grūtībām atgriezties darba tirgū. Lai atsvērtu šo ietekmi un nodrošinātu nepieciešamo atbalstu reformām, investīcijām un izaugsmei, būs svarīgi ātri likt lietā jaunās ES atbalsta programmas, jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānismu. Turklāt jāatzīmē, ka šis novērtējums tiek veikts ievērojamu ģeopolitisko saspīlējumu un augošu migrācijas plūsmu apstākļos, kas vēl palielina nenoteiktību.

FISKĀLĀS TENDENCES UN PERSPEKTĪVAS

2020. gada fiskālā perspektīva kopš iepriekšējā ziņojuma ir pasliktinājusies. Ņemot vērā Eiropas Komisijas 2020. gada vasaras starpposma prognozes un galvenos pasākumus, kas kopš 2020. gada maija noteikti pandēmijas seku mazināšanai, pašlaik paredzams, ka primārais deficīts 2020. gadā būs aptuveni 5,8 % no IKP. Šajās prognozēs vēl nav iekļauta ietekme, ko radīs Valsts padomes 14. jūlija nolēmums par pensijām un gaidāmais Valsts kontroles nolēmums, kuru kopējās izmaksas pašlaik tiek lēstas 0,8 % apmērā no IKP. Fiskālās prognozes tiks pilnībā atjauninātas, gatavojot novērtējumu par 2021. gada budžeta plāna projektu.

Iestādes ir par vairākiem mēnešiem pagarinājušas dažu agrāk noteikto pasākumu piemērošanu un ir noteikušas papildu pagaidu pasākumus nolūkā pārvarēt koronavīrusa krīzi. Tā kā līdz 2020. gada jūlijam tika pilnībā izmantoti uzņēmumiem atmaksājamu avansu veidā paredzētie 2 miljardi EUR, valdība nolēma pagarināt šo pasākumu un septembrī rīkot trešo pieteikumu iesniegšanas kārtu ar paredzēto budžetu 1 miljarda EUR apmērā. Līdz gada beigām varētu tikt rīkota vēl viena kārta. Turklāt ir noteikts, ka nodokļu kārtējos maksājumus var atlikt, samaksājot tos līdz pat 24 daļās, sākot no 2021. gada janvāra. Bez tam kopš 2020. gada maija iestādes ir noteikušas jaunu pasākumu kopumu, kas ietver šādus pasākumus: 1) tiesības samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa vai iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumus, ja uzņēmuma vai attiecīgi pašnodarbinātās personas apgrozījuma kritums sasniedz noteiktu vērtību (paredzamā fiskālā ietekme 2020. gadā: 0,9 % no IKP); 2) saīsināta darba laika shēma un citi pasākumi ar mērķi uzturēt nodarbinātību (paredzamās fiskālās izmaksas 2020. gadā: 0,6 % no IKP); 3) pasākumi ar mērķi mazināt ietekmi uz tūrismu, īstenojot speciālas sociālā tūrisma programmas un plašāku reklāmas kampaņu; 4) pievienotās vērtības nodokļa likmes pagaidu samazinājums transportam, dzērieniem, kompleksajiem tūrisma pakalpojumiem un kino biļetēm no 24 % uz 13 %; 5) maksājumu subsīdiju pagaidu shēma parādniekiem, kurus finansiāli skārusi koronavīrusa pandēmija, attiecībā uz hipotekārajiem, patēriņa un uzņēmumu kredītiem, kas nodrošināti ar parādnieka galvenās dzīvesvietas ķīlu. Šo papildu pasākumu kopējās fiskālās izmaksas 2020. gadā tiek lēstas 1,8 % apmērā no IKP. 12. septembrī tika paziņots par vēl citiem pagaidu pasākumiem atveseļošanas atbalstam nākamgad, kuri tiks novērtēti, gatavojot novērtējumu par 2021. gada budžeta plāna projektu.

Iestādes ir arī pagarinājušas un paplašinājušas iepriekš noteiktos pasākumus, ar kuriem tiek sniegts likviditātes atbalsts mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Līdzekļi, kas iedalīti Grieķijas Attīstības bankai, lai līdzfinansētu aizdevumus mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, ir palielināti par 588 miljoniem EUR, kopā sasniedzot 838 miljonus EUR. Turklāt ir pagarināts iedzīvotāju ienākuma nodokļa, uzņēmumu ienākuma nodokļa un vienotā īpašuma nodokļa samaksas termiņš (neietekmējot fiskālo bilanci pēc uzkrājumu principa).

Iestādes ir atsākušas darbu, lai valsts mērogā pabeigtu pārvērtēt īpašumu vērtību, kas kalpo par pamatu vienotajam īpašuma nodoklim (*ENFIA*) (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu, kuras termiņš tagad ir pārcelts uz 2021. gada vidu). Ar koronavīrusu

saistīto ierobežojumu dēļ šā gada iepriekšējos mēnešos radās kavējumi, kurus nav iespējams iedzīt. Paredzams, ka līdz gada beigām tiks pabeigts datu vākšanas un kvalitātes novērtēšanas darbs, kā rezultātā varēs galīgi noteikt cenas pa esošajām vērtības zonām. Tādējādi šā gada vienotā īpašuma nodokļa aprēķini galvenokārt balstīsies uz līdzšinējām īpašumu vērtībām nodokļu vajadzībām. Esošās vērtības zonu sistēmas piemērošana visai valstij būs jāpabeidz nākamgad, ar jauno termiņu 2021. gada vidū.

Nenoteiktība saistībā ar fiskālajām prognozēm joprojām ir ievērojama. Pandēmijas un ar to saistīto ierobežošanas pasākumu attīstība rada ievērojamu nenoteiktību attiecībā uz makroekonomiskajām un līdz ar to arī fiskālajām tendencēm. Papildus koronavīrusa pandēmijai, kas sākās martā, Grieķijā problēmas rada arī no jauna jūtamais migrācijas spiediens un ģeopolitiskā spriedze, kas var prasīt papildu finansējumu. Ekonomikas apstākļu pasliktināšanās rada papildu riskus attiecībā uz valsts garantijām. Turklāt riskus publiskajām finansēm joprojām rada: tiesvedība, kas Atēnu Apelācijas tiesā turpinās pret Valsts nekustamā īpašuma uzņēmumu jautājumā par to, vai ir juridiski derīgs nesenais šķīrējtiesas nolēmums; tuvākajā nākotnē gaidāmais maksājums Grieķijas Pastam par sabiedrisko pakalpojumu saistību pildīšanu; gaidāmais Valsts kontroles nolēmums par atpakaļejošām kompensācijām publiskā sektora pensionāriem; Valsts padomes nolēmums attiecībā uz papildpensijām un sezonālajām piemaksām (skatīt turpmāk). Savukārt kā pozitīva tendence jāatzīmē, ka Grieķija būs liela ieguvēja no jaunajiem mehānismiem, ieskaitot Atveseļošanas un noturības mehānismu, kas paredzēts investīciju un reformu atbalstam ES nākamajā plānošanas periodā un, kā sagaidāms, sekmēs izaugsmi un būs labvēlīgs publiskajām finansēm nākotnē.

PUBLISKO IEŅĒMUMU ADMINISTRĒŠANA

Darbinieku skaits Publisko ieņēmumu neatkarīgajā iestādē (turpmāk "Ieņēmumu iestāde") turpināja mēreni palielināties, taču joprojām ir krietni mazāks nekā mērķrādītāji (saskaņā ar konkrēto apņemšanos), un attiecībā uz visaptverošo cilvēkresursu reformu ir panākts tikai ierobežots progress. Darbinieku skaits otrā ceturkšņa beigās bija 11 916, kaut gan jau 2019. gada beigām noteiktais mērķrādītājs bija 12 500. Turklāt iestādes ir pieņēmušas tiesību normas, kuru rezultātā Ieņēmumu iestādes darbinieki tiek pārcelti uz citām struktūrām, tādējādi vēl vairāk apgrūtinot noteikto personāla mērķrādītāju sasniegšanu. Lai pabeigtu cilvēkresursu reformu, kurai vajadzētu ievērojami atvieglot Ieņēmumu iestādes spēju piesaistīt un noturēt tai nepieciešamos augsti kvalificētos darbiniekus, vēl ir jāpieņem tiesību akts par algu skalu. Eiropas iestādes mudināja Grieķijas iestādes pieņemt to nākamajā izvērtējuma periodā.

Nevienmērīgs progress panākts attiecībā uz Ieņēmumu iestādes IT sistēmu un galveno mītni. Papildu būtiski pasākumi šajā jomā gaidāmi nākamajos mēnešos. Ir sagatavots IT sistēmas plāns, un paredzams, ka līdz 2020. gada oktobrim darboties sāks elektroniskās grāmatvedības platforma *myDATA* un citi Ieņēmumu iestādes piedāvātie pakalpojumi internetā. Turpinās plānošanas process attiecībā uz Ieņēmumu iestādes galvenās mītnes pārcelšanu vienuviet. Paredzams, ka konkurss par jaunās ēkas būvniecību tiks izsludināts līdz 2021. gada pirmajam ceturksnim.

Ir sagatavots, un paredzams, ka līdz 2020. gada oktobrim tiks pieņemts likumprojekts par kontrabandas apkarošanas satvara stiprināšanu, kas ietver noteikumus par Operāciju koordinācijas centra operāciju īstenošanas spēju stiprināšanu. Kontrabandas apkarošanu koordinējošā Operāciju koordinācijas centra spējas tiks stiprinātas, ieviešot jaunu procesu ierēdņu atlasei, kurā norīkojuma periods pagarināts līdz sešiem gadiem, savukārt struktūras ziņā centrs joprojām ir cieši integrēts Ieņēmumu iestādē. Ir svarīgi ātri pieņemt

primāros un sekundāros tiesību aktus, kā arī nodrošināt Ieņēmumu iestādei pietiekamus resursus, lai tā varētu efektīvi pildīt savus uzdevumus.

Finanšu ministrijas kompetencē ir izveidota pagaidu komiteja nodokļu parādu strīdu izšķiršanai. Saskaņā ar pieņemtajiem noteikumiem komitejas pilnvaras beidzas 2021. gada jūlijā. Kaut arī izšķirtie strīdi, paredzams, mazinās tiesu sistēmas noslogotību, ir svarīgi, lai šīs jaunās komitejas pilnvaras netiktu pagarinātas, jo citādi varētu izveidoties sistēma, kas būtu paralēla Strīdu izšķiršanas direkcijai, kura pieder pie Ieņēmumu iestādes.

Līdz šim pandēmija publisko prasījumu piedziņu ir skārusi tikai ierobežotā mērā. Attiecībā uz nodokļu parādu piedziņu rezultāti par otro ceturksni vēl nav publicēti, bet saskaņā ar provizoriskajiem mēneša rezultātiem periodā no 2020. gada janvāra līdz maijam maksāšanas kultūra, šķiet, kopumā nav būtiski traucēta. Turpretī Sociālā nodrošinājuma parādu piedziņas kopīgais centrs atšķirībā no iepriekšējiem periodiem nesasniedza savus mērķrādītājus, kas bija noteikti pirms koronavīrusa pandēmijas.

PUBLISKO FINANŠU PĀRVALDĪBA

Koronavīrusa uzliesmojums ir ietekmējis saistību nokārtošanas tempu, tādējādi vēl saasinot līdzšinējās grūtības. 2020. gada jūnijā nenokārtoto saistību kopsumma sasniedza 1,5 miljardus EUR, kas par 667 miljoniem EUR pārsniedz mērķrādītājus, kuri bija noteikti 2019. gada oktobrī pieņemtajā maksājumu dzēšanas plānā. Šī situācija ir tikai daļēji skaidrojama ar pandēmijas izraisītajiem traucējumiem attiecīgajos darbietilpīgajos procesos. Viens no tās galvenajiem izraisītājiem ir neparedzētais neapstrādāto pensijas pieprasījumu summas pieaugums, kas palielina līdz 2021. gada vidum dzēšamās summas. Iestādes ir apņēmušās līdz 2020. gada oktobra beigām atjaunināt plānu, sniedzot detalizētu informāciju par šo papildu nenokārtoto pensijas maksājumu dzēšanu. Savukārt tiek ziņots, ka kopumā apmierinoši noris dažu būtisku strukturālo pasākumu īstenošana, tostarp jauno pensijas pieprasījumu apstrādes un apmierināšanas automatizācija, kā arī Vienotā sociālā nodrošinājuma fonda digitalizācija (*e-EFKA*). Papildus tam iestādes dažādos apakšsektoros pieņem un īsteno vairākus papildu korektīvos pasākumus, lai kompensētu kavējumus un panāktu, ka maksājumu dzēšanas plāna īstenošana atbilst paredzētajam. Šis darbs jo īpaši koncentrējas uz pensiju, veselības aprūpes un ārpusbudžeta līdzekļu jomām, kā arī pārraudzības IT rīku uzlabošanu. Iestādes paredz, ka šo pasākumu ietekme būs redzama augusta datos, kas tiks novērtēti nākamajā pastiprinātās uzraudzības ziņojumā.

Tiek īstenotas Grieķijas Valsts kontroles ieteiktās strukturālās reformas nolūkā uzlabot maksājumu sistēmu (konkrētā apņemšanās uz 2021. gada vidu). Joprojām pastāv problēmas saistībā ar veselības nozares digitalizāciju un centrālo iepirkuma sistēmu. Iestādes pabeidz izstrādāt jaunu likumu, ar kuru vienā tiesību aktā tiks aptverti visi būtiskie publiskās pārvaldes iekšējās kontroles aspekti – tas ir būtisks panākums. Turklāt iestādes izstrādā jaunu grāmatvedības IT sistēmu nolūkā uzlabot maksājumu procesus.

Iestādes ir turpinājušas veikt nepieciešamos pasākumus, lai pilnībā pabeigtu Valsts kases vienotā konta ieviešanu, kas uzlabos naudas līdzekļu pārraudzību, savukārt virzība naudas līdzekļu prognozēšanas jomā koronavīrusa pandēmijas dēļ ir iekavējusies (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu). Valsts kases vienotā konta sistēma darbojas, un subjekti, kas nav iekļauti sistēmā, nav nozīmīgi no kopējās likviditātes viedokļa. Finanšu ministrija līdz 2020. gada oktobra beigām novērtēs subjektu atbilstību likviditātes rezervju noteikumiem, un līdz ar to šī konkrētās apņemšanās daļa būs faktiski izpildīta. Iestādes tiek mudinātas izveidot speciālus rīkus, ar kuriem cieši pārraudzīt subjektus,

kas tiek uzskatīti par pakļautiem riskam. Turpinājās papīra maksājuma uzdevumu aizstāšana ar elektroniskajiem. Turpretī virzība izmēģinājuma projektā attiecībā uz naudas līdzekļu prognozēšanu ir iekavējusies koronavīrusa pandēmijas dēļ un tiks atkal novērtēta nākamajā ziņojumā.

Kontu plāna reforma (apņemšanās uz 2021. gada vidu un 2022. gada vidu) visumā noris apmierinoši, taču problēmas joprojām ir saistībā ar plāna integrēšanu publisko investīciju budžetā. Notiek jaunās IT sistēmas iepirkums saistībā ar kontu plāna reformu, un iestādes ir veikušas turpmākus pasākumus, lai veicinātu šīs reformas virzību. Notiek darbs pie kontu plāna funkcionālās klasifikācijas atbilstoši uz sniegumu balstītās budžeta izstrādes satvaram. Progress ir panākts arī kontu plāna klasifikācijas integrēšanā publisko investīciju budžeta izpildes posmā, savukārt budžeta izstrādes posmā patlaban joprojām tiek izmantota mazāk detalizēta klasifikācija. Iestādes apņēmās izskatīt iespējamos uzlabojumu variantus, izmantojot tehnisko atbalstu, ko sniegs Eiropas Komisija.

Iestādes gatavo tiesību akta grozījumus, lai atrisinātu steidzamākās problēmas publiskā iepirkuma jomā, un ir veikušas sākotnējos pasākumus virzībā uz jaunu publiskā iepirkuma stratēģiju 2021.–2025. gadam, kas sekmētu publisko resursu ilgtspējīgāku un efektīvāku izmantošanu. Koronavīruss ir būtiski ietekmējis sākotnējo likuma pieņemšanas grafiku; likumu plānots pieņemt līdz oktobra beigām. Tajā ir atrisinātas vairākas būtiskas problēmas ar publiskā iepirkuma tiesisko regulējumu. Ir svarīgi pilnībā un laikus īstenot šo likumu, jo publiskajam iepirkumam būs būtiska nozīme arī Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļu efektīvā pārvaldībā. Tālab iestādes tiek mudinātas pieņemt rīcības plānu jaunā regulējuma īstenošanai. Grieķijas Vienotā publiskā iepirkuma iestādes paspārnē tika izveidota komiteja, kas ar Koordinācijas ģenerālsekretariāta atbalstu strādā pie jaunās stratēģijas. Ir noteikts grafiks stratēģijas un rīcības plānu pabeigšanai līdz 2021. gada februārim.

Iestādes ir sākušas īstenot saskaņotos pasākumus, lai novērstu, ka investīciju budžeta izpilde nesasniedz plānoto, kā tas regulāri bijis iepriekšējos gados.

2020. gada jūlijā tika saskaņotas potenciālo stratēģisko projektu saraksta iezīmes un loma, kā arī tā sagatavošanas grafiks. Tālab tiks izveidota neatkarīga, premjerministra biroja koordinēta vienība, kas nodarbosies ar prioritārajiem infrastruktūras projektiem, kuru vērtība pārsniedz 10 miljonus EUR. Šos projektus sagatavot un īstenot palīdzēs projektu sagatavošanas mehānisma struktūrvienība. Pašlaik tiek strādāts pie tās padotības un organizatorisko detaļu noteikšanas. Būs svarīgi nodrošināt, ka tās padotība tiek noteikta tā, lai aizsargātu esošo neatkarīgo iestāžu tiesības un pilnvaras. Mērķis šiem pasākumiem, kā arī pasākumiem nolūkā uzlabot publisko investīciju budžeta pārraudzību un prognozēšanu ir pēc iespējas efektīvāk izmantot pieejamos resursus un paātrināt ES līdzekļu piesaisti, un tie ir svarīgi arī no Atveseļošanas un noturības mehānisma efektīvas izmantošanas viedokļa. Šo pasākumu īstenošana dos rezultātus tikai vidējā termiņā, savukārt publisko investīciju budžeta izpildi šajā un turpmākajos gados pozitīvi ietekmēs arī lielāki izdevumi no ES līdzekļiem, ņemot vērā, ka pašreizējais plānošanas periods tagad sasniedz maksājumu maksimumu un daži pasākumi, kas tiek veikti, reaģējot uz pandēmiju, tiek finansēti no publisko investīciju budžeta.

Atbilstoši grafikam tiek īstenots 2019. gada rīcības plāns publisko investīciju budžeta pārraudzības un prognozēšanas uzlabošanai. Jau ir ieviesta biežāka un uzlabota datu apmaiņa starp atbildīgajām ministrijām, un atbilstoši plānotajam tiek īstenoti citi pasākumi.

Lai gan koronavīrusa uzliesmojums izraisīja nelielus kavējumus, iestādes plāno iedzīt tos un ievērot sākotnējo termiņu.

VALSTS PARĀDA FINANSĒŠANA

Grieķijas valsts obligāciju ienesīgumi un ienesīguma starpības ir samazinājušies līdz gandrīz pēckrīzes līmeņiem. Ilgtermiņa obligācijām ienesīguma starpības salīdzinājumā ar Vācijas obligācijām kopš 2020. gada maija sākuma ir samazinājušās par aptuveni 250 bāzes punktiem, un 5 gadu obligācijām augustā tās stabilizējās mazāk nekā 1 procentpunkta līmenī. Ņemot vērā labvēlīgos finansēšanas nosacījumus, kurus sekmēja Eurosistēmas veiktie Grieķijas valdības vērtspapīru pirkumi, Publiskā parāda pārvaldības aģentūra 2020. gada jūnijā emitēja 10 gadu obligācijas. 2020. gada septembrī tika sekmīgi turpināta šo obligāciju izsole.

Labvēlīgie finansēšanas nosacījumi un lielās naudas rezerves ļauj absorbēt joprojām ievērojamos finansēšanas riskus. Budžeta finansējuma vajadzības kopš pēdējā ziņojuma ir ievērojami palielinājušās, ņemot vērā makroekonomiskās vides pasliktināšanos, pasākumus, kas veikti pandēmijas ekonomisko izmaksu ierobežošanai, kā arī kompensāciju izmaksu pensionāriem (skatīt turpmāk). Vispārējās valdības naudas rezerves joprojām ir ievērojamas – jūnija beigās tās pārsniedza 31 miljardu EUR. Pietiekamu naudas rezervju uzturēšana kopā ar izaugsmes stratēģijas izstrādi būs būtiski faktori pozitīva investoru noskaņojuma sekmēšanā.

SOCIĀLĀ LABKLĀJĪBA

Iestādes ir panākušas progresu Vienotā sociālā nodrošinājuma fonda (*EFKA*) izveides pabeigšanā (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu). Cita starpā paredzams, ka līdz 2020. gada beigām būs īstenota fonda digitālā pārveide par "*e-EFKA*". Jau ir pabeigts pirmais posms publiskā sektora un papildpensiju funkciju apvienošanā, un līdz gada beigām vajadzētu pabeigt darbinieku fizisko pārcelšanu, kas sākotnēji aizkavējās pandēmijas dēļ. Tāpēc šīs apņemšanās termiņš ir pārcelts uz 2020. gada beigām. Turpmākie pasākumi, tostarp atsevišķu reģionālo biroju izveide, būtu jāpabeidz līdz 2021. gada vidum. Pensijas pieteikumu digitālā apstrāde pašlaik ir izmēģinājuma fāzē, taču iestādes uzskata, ka ir sasniegts mērķis līdz 2020. gada jūnija beigām digitāli apstrādāt 30 % no pamatpensijas pieteikumiem.

Nesenais Valsts padomes nolēmums dod pieprasījumu iesniegušajiem pensionāriem tiesības uz kompensāciju par 2012. gadā noteiktajiem pensiju samazinājumiem par periodu no 2015. gada jūnija līdz 2016. gada maijam. Kaut arī līdz pilna šā nolēmuma publicēšanai var paiet vairākas nedēļas, ir izziņots, ka kompensācijas tiks maksātas par 11 mēnešu periodu, kas sākas ar iepriekšējā Valsts padomes nolēmuma publicēšanu 2015. gada jūnijā un beidzas ar 2016. gada reformas īstenošanu 2016. gada maijā. Valdība ir nolēmusi novērst iespējamu turpmāku juridisko apstrīdēšanu, pamatpensijas samazinājumu kompensējot visiem privātā sektora pensionāriem neatkarīgi no tā, vai viņi bija iesnieguši pieprasījumu (izmaksas atbilst 0,5 % no IKP). Valdība ir arī apņēmusies izmaksāt kompensācijas publiskā sektora pensionāriem, kad būs pabeigta paralēlas lietas izskatīšana Valsts kontrolē, kā rezultātā kompensāciju kopējās izmaksas palielinātos līdz 0,8 % no IKP. Tas, vai jākompensē arī iepriekšējie papildpensiju un sezonālo piemaksu samazinājumi, kļūs zināms, kad tiks publicēts Valsts padomes pilnais nolēmums. Šīs kompensācijas ir vienreizēji maksājumi un neietekmē ne pensiju sistēmas pašreizējo darbību, ne turpmākos pensiju izdevumus. Attiecībā uz vēl vienu nesenu Valsts kontroles nolēmumu, ar ko tiek atzītas priekšlaicīgas pensionēšanās tiesības ierēdņiem vīriešiem, kuriem ir mazi bērni, iestādes sagaida, ka šā nolēmuma ietekme būs neliela.

Kad 2020. gada pavasarī sākās koronavīrusa uzliesmojums, iestādes nolūkā tikt galā ar pandēmiju būtiski nostiprināja veselības aprūpes sistēmu, tostarp sāka plašāk izmantot digitālos rīkus. Šie pasākumi ietvēra intensīvās terapijas gultu pieejamības palielināšanu un aptuveni 5000 papildu darbinieku – ārstu un medmāsu – pieņemšanu darbā, kā arī progresu telemedicīnas jomā. Pateicoties šo pasākumu agrīnai īstenošanai, Grieķijai izdevās ierobežot vīrusa izplatīšanos pirmā viļņa laikā. Grieķija turklāt ieviesa vairākus digitālo rīkus, kurus varētu izmantot arī pēc pandēmijas beigām.

Primārās veselības aprūpes sistēmas pārveide (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu) prasīs ilgāku laiku, jo ir mainījusies dažu tās galveno elementu īstenošana un ir radušies kavējumi saistībā ar nepieciešamību pārvaldīt reaģēšanu uz pandēmiju. Izmaiņas tiesību aktos vēl ir izstrādes stadijā, bet tās ir paredzēts pieņemt līdz 2021. gada pavasarim. 2018. gadā sāktās reformas mērķis ir izveidot visaptverošu primārās veselības aprūpes sistēmu, kurā visiem iedzīvotājiem būtu obligāti jāreģistrējas pie ģimenes ārsta, kurš kalpotu par pacienta pirmo kontaktpunktu un obligātā kārtā īstenotu tālāknovirzīšanu. Balstoties uz pieejamo informāciju, ir plānots pārstrādāt lielāko daļu reformas elementu, un sistēmas ieviešana ir apturēta līdz brīdim, kad būs noteikts jauns īstenošanas modelis. Iestādes tiek mudinātas paātrināt obligātās reģistrācijas un tālāknovirzīšanas ieviešanu, kas saskaņā ar vienošanos ir jāpatur kā jaunās sistēmas pamatelementi, jo tie ir būtiski stabilas un labi funkcionējošas primārās veselības aprūpes sistēmas sekmīgai ieviešanai. Šie elementi palīdz nodrošināt piekļuves vienlīdzību un aizsargāt iedzīvotājus no piedāvājuma radītā pieprasījuma un lieka finansiālā sloga, kas pašreizējā sistēmā kļūst arvien problemātiskāks. Iestādes plāno atsākt primārās veselības aprūpes tīkla izvēršanu ne agrāk kā 2021. gada pavasarī, ņemot vērā, ka īstermiņā ir jākoncentrējas uz to, lai atrisinātu aktuālo problēmu, kā palielināt pieejamo ģimenes ārstu skaitu, ar kuriem Sabiedrības veselības fonds noslēdz līgumu. Koronavīrusa krīzes kontekstā reforma ir kļuvusi vēl aktuālāka, ņemot vērā to, cik svarīgas reaģēšanā uz pandēmiju līdz šim ir bijušas primārās veselības aprūpes vienības, tostarp jaunās, ātri izvietojamās mobilās vienības (*KOMY*).

Centralizētais iepirkums (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu) jau ir daļēji īstenots, un Valsts veselības jomas iepirkuma iestādes vispārējā izveide virzās uz priekšu, taču vēl nav pabeigta, arī pandēmijas izraisīto kavējumu dēļ. Centralizētie konkursi pašlaik galvenokārt tiek īstenoti reģionālā līmenī. Daži tiek pabeigti arī centrālā līmenī, kaut gan tas lielā mērā attiecas uz tiem konkursiem, kuri bija izsludināti iepriekšējā sistēmā. Ir sagatavots tiesību akta projekts, kurā tiek noteikts iepirkuma iestādes jaunais tiesiskais regulējums, un to plānots pieņemt līdz gada beigām. Iestādes arī iesniedza 2020. gadā izsludināmo iepirkuma procedūru plānu, saskaņā ar kuru joprojām būs iespējams sasniegt mērķrādītāju attiecībā uz centralizētā iepirkuma īpatsvaru slimnīcu kopējos izdevumos, kas ir 40 % (konkrētā apņemšanās uz 2022. gada vidu), un iestāžu mērķis ir līdz 2021. gada pirmajam ceturksnim sasniegt 30 %. Eiropas iestādes mudināja Grieķijas iestādes turpināt atbalstīt reformu, no 2021. gada janvāra atsākot darbu Cenu novērošanas centrā, kas ir pārraudzības instruments pārredzamības un efektivitātes palielināšanai. Pašlaik problēmas joprojām rada nepieciešamo prasmju piesaiste iepirkuma iestādei, taču to, domājams, atvieglos jaunais tiesiskais regulējums, kas tiks pieņemts tuvākajos mēnešos.

Attiecībā uz veselības aprūpes izdevumiem bažas rada atgūstamo (*clawback*) summu palielināšanās un kavēšanās to iekasēšanā. Stiprinot un konsekventi īstenojot iepriekš noteiktos strukturālos pasākumus, tiktu veicināta efektivitāte un piekļuve kvalitatīvai veselības aprūpei. Situāciju labi ilustrē tas, ka 2019. gadā atgūstamās summas par zālēm bija par 36 % lielākas nekā 2018. gadā un gandrīz par 65 % lielākas nekā 2017. gadā. Paredzams, ka atgūstamo summu iekasēšana no privātajiem veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem

par 2018. un 2019. gadu sāksies 2020. gada novembrī. Eiropas iestādes mudina Grieķijas iestādes pieņemt nepieciešamos tiesību aktus, lai līdz 2020. gada oktobrim pabeigtu iekasēšanas uzsākšanai nepieciešamās likumdošanas un administratīvās procedūras nolūkā saglabāt līdzekļu atgūšanas fiskālo ticamību, un pārskatīt pašreizējo atgūšanas definīciju ar mērķi ieviest riska dalīšanas komponentu un pastiprināt stimulus nolūkā novērst jaunu atgūstamo pozīciju radīšanu un ierobežot piedāvājuma radīto pieprasījumu, tādējādi samazinot lielos personīgos maksājumus.

Ņemot vērā koronavīrusa krīzi, tiek pielāgots sociālās solidaritātes ienākuma pīlārs "reintegrācija darba tirgū" (trešais pīlārs), un plānots, ka jaunā satvara ieviešana visā valstī (konkrētā apņemšanās uz 2019. gada beigām) notiks 2020. gada rudenī, ja to ļaus situācijas attīstība veselības jomā. 2019. gadā 32 Grieķijas pašvaldībās tika īstenots sociālā atbalsta nodrošināšanas un darba tirgus aktivizēšanas pakalpojumu izmēģinājuma projekts. Izmēģinājuma projekta konstatējumi tika novērtēti, lai 2020. gadā to varētu īstenot valsts mērogā. Taču koronavīrusa uzliesmojuma dēļ nācās Valsts nodarbinātības dienesta (*OAED*) darbības procesus pielāgot jaunajai situācijai un attiecīgi koriģēt plānus par jaunā satvara ieviešanu valsts mērogā. Ieviešanai būtu jāsākas 2020. gada rudenī.

Attiecībā uz vietējā sabiedriskā transporta subsīdiju sistēmas pārskatīšanu (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu) pārskatītais primārais tiesību akts attiecībā uz jauno sistēmu tika pieņemts 2020. gada jūlijā. Tiek gatavoti sekundārie tiesību akti, kurus paredzēts pieņemt 2020. gada septembrī un kuri ļaus regulāri un objektīvi atlīdzināt subsidēto sabiedriskā transporta biļešu izmaksas Atēnu un Saloniku pārvadātājiem.

Invaliditātes pabalstu sistēmas reforma (konkrētā apņemšanās uz 2019. gada vidu) tiks pabeigta ar nokavēšanos, bet virzās atbilstoši iepriekš saskaņotajam pārplānojumam. Plānotais ievirzes dokuments ir gaidāms 2020. gada septembrī, un 2021. gada sākumā paredzēts sākt izmēģinājuma projektu. Pieteikumu apstrādes elektroniskā sistēma tagad ir pieejama trijos reģionos, bet pandēmija ir skārusi invaliditātes novērtēšanas centru darbību.

DINAMIKA FINANŠU SEKTORĀ

Finanšu sektors koronavīrusa pandēmijas sākotnējo ietekmi pārcieta salīdzinoši labi, pateicoties iestāžu un ES mēroga centieniem saglabāt skarto uzņēmumu piekļuvi finansējumam. Tika saglabāta likviditāte finanšu tirgos, kā arī finansējuma nodrošināšana ekonomikai, un bankas spēja nodrošināt finansējumu par saprātīgu cenu, neraugoties uz ilgtermiņa nenodrošinātā finansējuma izmaksu pieaugumu. To atviegloja Eurosistēmas mērķtiecīgo ilgtermiņa refinansēšanas operāciju atvieglotie nosacījumi un nodrošinājuma prasību pagaidu atvieglošana Eurosistēmas kredītoperācijām, jo īpaši izņēmums attiecībā uz Grieķijas valsts parāda instrumentu pieņemšanu par nodrošinājumu. Dati par 2020. gada jūliju liecina, ka nefinanšu sabiedrībām izsniegto bankas kredītu apjomu atgūšanās ir pat paātrinājusies un attiecībā uz mazajiem, neinkorporētajiem uzņēmumiem – arī strauji sākusi uzlaboties, tādējādi mīkstinot mājsaimniecībām izsniegto bankas kredītu pastāvīgā sarukuma ietekmi. Šīs tendences skaidrojamas gan ar uzņēmumu vēlmi veidot likviditātes rezerves, gan to, ka sākušies ārkārtas atbalsta pasākumos paredzētie maksājumi. Grieķijas Attīstības banka par labu Grieķijas uzņēmumiem ir īstenojusi divas shēmas, proti, garantiju shēmu un procentu likmes subsīdiju shēmu jauniem aizdevumiem uzņēmumiem, kas radīja lielu pieprasījumu. Turklāt dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, galvenokārt mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, tika piešķirtas tiešas procentu likmes subsīdijas par esošajiem ieņēmumus nesošajiem aizdevumiem. Paredzams, ka šīs shēmas turpmākajos mēnešos sekmēs uzņēmumiem izsniegto aizdevumu apjoma pieaugumu.

Pateicoties ieviestajiem aizdevumu moratorija pasākumiem apvienojumā ar uzraudzības iestādes izziņotajiem elastības pasākumiem, pandēmijas ietekme uz banku aizdevumu portfeļa kvalitāti šogad būs ierobežota. Moratorijs, kas pašlaik ir spēkā līdz 31. decembrim, ir ticis piemērots vairāk nekā 10 % no banku kopējā aizdevumu portfeļa. Visas četras sistēmiskās bankas ir ievērojami palielinājušas vērtības samazinājumus, kas uzradīti to rezultātos par 2020. gada pirmo ceturksni, taču uzkrājumu vajadzības pilnībā atklāsies tikai pēc moratorija noslēgšanās, tādējādi, iespējams, radot zaudējumu riskus 2021. gadā. Lielāki uzkrājumi varētu radīt spiedienu uz jau tā vājajām Grieķijas banku rentabilitātes perspektīvām.

Tuvākajā nākotnē banku kapitāla pozīciju varētu apdraudēt zema rentabilitāte apvienojumā ar gaidāmo vērtspapīrošanas darījumu izmaksām. Banku 1. līmeņa pamata kapitāla rādītāju vidējais samazinājās no 15,9 % 2019. gada beigās līdz 14,6 % 2020. gada pirmajā ceturksnī, taču joprojām atbilda kapitāla prasībām. Samazinājums galvenokārt bija saistīts ar prudenciālo pārejas noteikumu īstenošanu, kas notiek katra gada pirmajā ceturksnī. Turpmāk banku kapitāla pozīcijas būs jāpielāgo, ņemot vērā nākotnē plānotās regulatīvās izmaiņas un ieņēmumus nenesošo aizdevumu gaidāmo vērtspapīrošanu vidējā termiņā. Banku kapitāla kvalitāte joprojām ir zema atlikto nodokļu kredītu lielā apjoma dēļ, turklāt valsts un banku saikne turpmākajos mēnešos var vēl vairāk pastiprināties.

Lai gan ieņēmumus nenesošo aizdevumu kopapjoms 2020. gada sākumā turpināja samazināties, koronavīrusa krīzes potenciāli negatīvā ietekme uz aktīvu kvalitāti sāks izpausties tikai pēc moratorija noslēgšanās. 2020. gada pirmajā ceturksnī Grieķijas banku ieņēmumus nenesošo aizdevumu kopapjoms turpināja mazināties, un paredzams, ka otrajā ceturksnī tas būs samazinājies vēl vairāk, līdz ar *Hercules* shēmā[6] veiktās pirmās vērtspapīrošanas pozitīvās ietekmes uzrādīšanos oficiālajā uzskaitē. Tomēr banku ieņēmumus nenesošo aizdevumu samazināšanas stratēģiju īstenošanu ietekmē pandēmija, un banku iekšējās spējas dzīvotspējīgi pārstrukturēt aizdevumus joprojām ir vājas.

Turpmāk minētās darbības tiek pārraudzītas un novērtētas saistībā ar to, ka tās pieder pie pastāvīgās apņemšanās finanšu politikas jomā.

- **Iestādes plāno drīzumā iesniegt Parlamentā likumprojektu, kas ļaus būtiski pārstrādāt maksātnespējas regulējumu.** Jaunajā maksātnespējas kodeksā ir integrēts uzņēmumu un privātpersonu maksātnespējas režīms un transponēti ES tiesību akti par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu. Tā vispārīgais mērķis ir paātrināt parādu dzēšanu, nodrošināt ātrāku atmaksu kreditoriem, kā arī nosargāt dzīvotspējīgos uzņēmumus, izmantojot preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu. Kodekss sagatavots, iedvesmojoties no starptautiskās paraugprakses, un sagaidāms, ka tas padarīs pārstrukturēšanu efektīvāku, vienkāršojot procedūras prasības un izmantojot elektronisku platformu. Kodekss stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī, taču tā īstenošanai būs jāpieņem daudz sekundāro tiesību aktu, kas noteiks dažus šīs reformas aspektus, un jāpabeidz IT platforma; pie abiem uzdevumiem tiek strādāts.

- **Paralēli iestādes ļāva, ka zaudē spēku galvenās dzīvesvietas aizsardzības shēma un ārpustiesas noregulējuma shēma, un izveidoja alternatīvas sociālās aizsardzības**

[6] Šajā darījumā tika vērtspapīrots 7,5 miljardu EUR portfelis, kurā galvenokārt bija ieņēmumus nenesoši riska darījumi. Tajā no *Hercules* shēmā kopā pieejamajiem 12 miljardiem EUR tika izmantotas valsts garantijas 2,4 miljardu EUR apmērā. Šī shēma, kas ir pieejama visām bankām un ir brīvprātīga, sāka darboties 2019. gada oktobrī uz 18 mēnešiem. Pašlaik vēl divas sistēmiskās bankas veic sagatavošanās darbus, lai īstenotu shēmas ietvaros plānoto vērtspapīrošanu, ko iecerēts pabeigt līdz 2021. gada pirmajam ceturksnim.

shēmas neaizsargātiem parādniekiem. Minētās shēmas zaudēja spēku attiecīgi 2020. gada 31. jūlijā un 2020. gada 30. aprīlī. Līdztekus maksātnespējas regulējuma pārstrādei valdība ievieš arī jaunus sociālās politikas instrumentus neaizsargātu parādnieku atbalstam. Pirmsbankrota procedūru kontekstā neaizsargātie parādnieki, kuriem ir aizdevums, kas saistīts ar viņu galveno dzīvesvietu, un kuri ir pēkšņi zaudējuši ienākumus, būs tiesīgi saņemt pagaidu subsīdiju, kurai vajadzētu palīdzēt samazināt ieņēmumus nenesošos aizdevumus un novērst, ka uzkrājas jauni. Lai novērstu neētiskas rīcības risku, subsīdija saskaņā ar tiesību aktu nosacījumiem būs pieejama gan maksājumus veicošajiem, gan maksājumus neveicošajiem neaizsargātajiem parādniekiem, izņemot tos parādniekus, kuru aizdevuma līgumi ir bijuši izbeigti vairāk nekā gadu. Bez tam ar kodeksu tiek ieviests īpašs pārdošanas un atpakaļnomas režīms, kas ļauj atbilstīgiem grūtībās nonākušajiem parādniekiem palikt savā galvenajā dzīvesvietā kā īrniekiem, turklāt paredzot viņiem iespēju saņemt subsīdiju nolūkā atvieglot īres maksas samaksu. Tādējādi tiek izvērsta esošo īres maksas subsīdiju piemērošana. Šo režīmu īstenos ar privātā sektora subjekta starpniecību. Lai sekmētu privātā sektora aģentūras piekļuvi finansējumam, vajadzības gadījumā tā varēs saņemt valsts garantiju.

- **Iestādes turklāt drīzumā nodos Parlamentam izskatīšanai pasākumus, kuru mērķis ir paātrināt iekrājušos mājsaimniecību maksātnespējas lietu izskatīšanu; šo lietu skaits ir vēl vairāk palielinājies pandēmijas laikā apturēto tiesvedību dēļ.** Šie pasākumi galvenokārt paredz ieviest attālināto tiesas sēžu automātisku pārplānošanu elektroniskā platformā, kā arī procesuālus vienkāršojumus. Institucionālajiem kreditoriem turklāt ir pieejama elektroniska platforma, kas ļauj pārbaudīt atbilstību un atsijāt stratēģiskos saistību nepildītājus, taču rezultāti iekrājušos lietu skaita samazināšanā līdz šim ir bijuši ierobežoti. Tikmēr neizskatīto lietu skaits ir vēl vairāk palielinājies sakarā ar tiesvedību apturēšanu koronavīrusa uzliesmojuma dēļ. Pandēmija ir negatīvi ietekmējusi datu sniegšanu par neizskatīto lietu skaita dinamiku 2020. gada otrajā ceturksnī, tomēr nesen izveidotā Tieslietu ministrijas Tieslietu statistikas nodaļa varētu atvieglot uzticamu datu apkopošanu, apstrādi un vienotu noformēšanu, izmantojot IT.

- **Iestādes plāno noteikt vairākus pasākumus, kas vērsti uz e-izsoļu platformas funkcionalitātes un lietotājdraudzīguma uzlabošanu un attiecīgo procesu atvieglošanu.** Šajos pasākumos, kurus paredzēts noteikt 2020. gada oktobrī, būs ietverts izsoles darbinieku pienākums e-izsoļu platformā augšupielādēt vērtēšanas ziņojuma kopiju un īpašuma fotogrāfijas. Citi pasākumi tiks ieviesti, pārskatot Civilprocesa kodeksu (skatīt turpmāk). E-izsoļu rīkošana, kas bija apturēta sakarā ar tiesu un notāra biroju slēgšanu koronavīrusa pandēmijas dēļ, atsākās 1. septembrī, taču attiecībā uz neaizsargātajiem parādniekiem paredzēts tās apturēt līdz 2020. gada decembra beigām, ņemot vērā maksātnespējas tiesību normu un ar tām saistīto sociālās politikas pasākumu stāšanos spēkā 2021. gada janvārī.

- **Attiecībā uz pieprasīto, bet neizmaksāto valsts garantiju nokārtošanu iestādes strādā pie tā, lai pilnībā iedzītu ar pandēmiju saistītos kavējumus, un ir apņēmušās spraigāk īstenot apstrādi un maksājumu grafiku.** Iestādes ir koriģējušas nokārtošanas mērķrādītājus attiecībā uz 2020. gada otro pusi, un tādējādi paredzēts ne tikai pilnībā iedzīt gada pirmajā pusē radošos kavējumus, bet reizē arī palielināt kopējo 2020. gada mērķrādītāju par 33 %. Kā plānots, iestādes arī īsteno nepieciešamos strukturālos uzlabojumus, kas ietver ministra lēmuma par elektronisko datņu repozitoriju pārskatīšanu, sadarbspēju ar vietējām nodokļu iestādēm un personāla pārcelšanu.

- **Turpinās darbs nolūkā pieņemt mērķtiecīgus grozījumus Civilprocesa kodeksā.** Paredzams, ka tiesību aktu izstrādes komiteja tiesību akta projektu iesniegs līdz 2021. gada janvāra beigām ar aprēķinu, ka pārskatītais kodekss tiktu pieņemts līdz 2021. gada februāra beigām un stātos spēkā 2021. gada septembrī. Grozījumi cita starpā attieksies uz jautājumiem, kas saistīti ar cenu korekcijas pieprasījumiem e-izsolēs.

- **Priekšlikums mērķtiecīgi pielāgot primārās tiesību normas par atliktā nodokļa kredītiem, lai nodrošinātu to efektīvu iedarbību, ir iesniegts Parlamentā, un paredzams, ka drīzumā tas tiks pieņemts.** Mērķis ir visās situācijās nodrošināt banku kapitāla zaudējumu absorbcijas spēju. Konkrētāki atliktā nodokļa kredītu izmantojuma tehniskie un procedūras aspekti, jo īpaši noregulējuma kontekstā, vajadzības gadījumā tiks precizēti sekundārajās tiesību normās.

Grieķijas Finanšu stabilitātes fonds pastiprināti strādā, atbalstot sistēmisko banku spēju pašreizējos pandēmijas apstākļos sasniegt to mērķus attiecībā uz ieņēmumus nenesošo aizdevumu samazināšanu un darījumdarbības uzlabošanu. Iestādes pēc fonda priekšlikuma grozīja tā darbību reglamentējošo tiesību aktu, lai aizsargātu fonda īpašumtiesības gadījumos, kad notiek sistēmisko banku korporatīvā pārveide saistībā ar vērtspapīrošanas darījumiem[7].

DARBA TIRGUS

Iestādes 2020. gada jūnijā ieviesa jaunu un plašāku pagaidu saīsinātā darba laika shēmu (*SYNERGASIA*), kas uzņēmumiem ļauj elastīgi pielāgot darbinieku darba laiku un samaksu par nenostrādātajām stundām. Paredzams, ka šai shēmai būs būtiska nozīme darba tirgus pielāgojumos sakarā ar koronavīrusa uzliesmojuma izraisītajiem satricinājumiem. Šai shēmai, kuras izmaksas tiek lēstas 440 miljonu EUR apmērā, varēs piešķirt finansējumu no jaunā Eiropas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*), kura ietvaros Komisija ir ierosinājusi piešķirt Grieķijai finansiālo palīdzību kopumā 2,7 miljardu EUR apmērā.

Darba tiesību kodifikācijas procesa kontekstā tiek pārskatīti un modernizēti daži esošo darba tiesību aktu aspekti. Piemēram, paredzēts ieviest jaunu regulējumu par jaunām darba formām (tādām kā darbs platformās vai dalīšanās ekonomika) un veikt izmaiņas, lai saskaņā ar Starptautiskā Darba biroja ieteikumiem nodalītu inspicēšanas un samierināšanas uzdevumus. Darba tiesību normu projektu Parlamentā paredzēts iesniegt 2020. gada oktobrī un kodifikāciju veikt 2020. gada novembrī.

Iestādes turpina īstenot vērienīgos izglītības politikas plānus: 2020. gada jūnijā tika noteikta publisko skolu reforma un ir panākts ievērojams progress profesionālās izglītības un apmācības jomā. Publisko skolu modernizācijas likumprojekta mērķi cita starpā ir veicināt vispārīgās prasmes, digitālo pratību, svešvalodu apguvi un skolu departamentu novērtēšanu. Līdztekus tiek izstrādāta visaptveroša profesionālās izglītības un apmācības reforma, kuras mērķi ir uzlabot piedāvātās izglītības kvalitāti, palielināt to apmācāmo īpatsvaru, kuri izvēlas šo izglītību, un uzlabot saikni starp profesionālo izglītību un mūžizglītību un darba tirgus vajadzībām. Šī reforma, kas tiek gatavota, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, paredz izveidot profesionālos licejus, jaunas mācību programmas un

[7] Šis juridiskais grozījums bija nepieciešams, lai novērstu juridisko nenoteiktību par to, vai fonds drīkst pilnībā izmantot savas likumiskās tiesības subjektos, kuri izveidoti banku korporatīvās pārveides rezultātā, kas bija nepieciešama, lai varētu veikt atsevišķas ieņēmumus nenesošo aizdevumu lielapjoma vērtspapīrošanas.

labāku darba tirgus diagnostiku. Svarīgs reformas elements ir arī tālākizglītības iestāžu akreditācija un kvalitātes kontrole. Reformas ietvaros iestādes uzlabo arī māceklības satvaru.

PRODUKTU TIRGI UN KONKURĒTSPĒJA

Lai palielinātu konkurētspēju un atbalstītu ekonomikas atveseļošanos pēc koronavīrusa krīzes, iestādes turpina strādāt pie būtiskām iniciatīvām ekonomikas pamatapstākļu uzlabošanai. Šajā nolūkā tās plāno drīzumā pabeigt jauno izaugsmes stratēģiju, kas paredz ieviest reformas būtiskās šīs rīcībpolitikas jomās, lai stimulētu privātā sektora produktivitāti un panāktu ilgtspējīgu izaugsmi.

Neraugoties uz dažiem kavējumiem, investīciju apstiprināšanas reforma virzās labi. Iestādes ir sekmīgi izpildījušas apņemšanos pārskatīt/atcelt kaitējuma klasifikāciju, turklāt krietni pirms šīs **konkrētās apņemšanās** termiņa – **2021. gada vidus**. Turklāt jāatzīmē šādi pasākumi.

- Inspekciju ietvarlikuma īstenošana (**konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu**) saskaņotajās prioritārajās jomās stabili virzās uz priekšu, tomēr dažas darbības vēl ir jāpabeidz. Eiropas iestādes mudināja Grieķijas iestādes līdz nākamā ziņojuma sagatavošanai izstrādāt grafiku, saskaņā ar kuru tiks pabeigts šis darbs, tostarp pieņemti visi tam nepieciešamie tiesību akti. Iestādes apņēmās līdz 2021. gada beigām iekļaut satvarā četras atlikušās jomas. Tā pilnīga ieviešana būtu ievērojams sasniegums, jo samazinātos *ex ante* kontroļu nepieciešamība, tomēr neapdraudot veselības un drošības standartus.

- Investīciju apstiprināšanas procedūru vienkāršošana (**konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu**) virzās uz priekšu, kaut arī ar kavēšanos. Iestādes ir pieņēmušas primārās tiesību normas primārās ražošanas nozares vienkāršošanai, un gaidāms, ka drīzumā tiks pieņemtas sekundārās tiesību normas. Par vairākumu no atlikušajām nozarēm vienkāršošanas priekšlikumi ir sagatavoti, un drīzumā paredzēts pieņemt primāros tiesību aktus. Iestādes tiek mudinātas līdz nākamā ziņojuma sagatavošanai izstrādāt grafiku visu nepieciešamo sekundāro tiesību aktu pieņemšanai visās nozarēs, kā arī dažu atlikušo darbību vienkāršošanai.

- Visbeidzot, investīciju apstiprināšanas satvaram nepieciešamās IT sistēmas ieviešana (**konkrētā apņemšanās uz 2019. gada beigām**) kavējas konkursa procesa sarežģījumu dēļ. Tomēr, ja vien nebūs vēl kādas pārsūdzības tiesās, iestādes paredz drīzumā parakstīt attiecīgo līgumu.

Turpinās galveno saskaņā ar finansiālās palīdzības programmām sākto darījumdarbības vides reformu īstenošana, kaut arī dažās jomās ir kavēšanās koronavīrusa uzliesmojuma dēļ. Turpinās darbs pie satvara izveides ārējo vidiskās ietekmes novērtētāju sertifikācijai (pasākums kopš Eiropas Stabilitātes mehānisma programmas) un ārējo inspektoru sertifikācijai, kaut gan vajadzīgās sekundārās tiesību normas vēl nav pieņemtas. Iestādes turklāt pārskata licencēšanas noteikumus tematiskā tūrisma un piena tirgū, kas vērtējams atzinīgi. Notiekošo īstenošanu sekmētu ciešāka koordinācija un pārraudzība līdztekus darbībām, kas veicina investīciju apstiprināšanas reformas labāku pamanāmību.

Visā drīzumā tiks publicēta jauna stratēģija, kā sekmēt Grieķijas eksporta potenciālu un ienākošās ārvalstu tiešās investīcijas. Stratēģijas mērķi ir apzināt galvenās nozares un eksporta tirgus, efektīvi koordinēt attiecīgās iestādes un nodrošināt ieinteresēto personu sasniegšanu. Turpmākam progresam ir nepieciešams, lai tiktu pieņemtas Ārlietu ministrijas

lomu precizējošas tiesību normas un konkrētās jomās tiktu izveidotas vajadzīgās organizatoriskās struktūras. Pandēmijas dēļ uz septembra beigām ir atlikta konkursa izsludināšana par integrēto vienloga sistēmu importa un eksporta jomā.

Iestādes pakāpeniski veic papildu pasākumus, lai vēl vairāk atvieglotu darījumdarbības veikšanu. Ir noteikts, ka privātām sabiedrībām obligāti jāreģistrējas, izmantojot elektronisko vienloga sistēmu, un ir nostiprināts mazākuma investoru aizsardzības satvars, paredzot vairākus aizsargpasākumus attiecībā uz valdes locekļu atlasi, iecelšanu un novērtēšanu un stingrākas informācijas sniegšanas prasības.

Pēc kavējumiem koronavīrusa uzliesmojuma dēļ ir atsākta nesen atjaunināta plāna īstenošana nolūkā pabeigt kadastra projektu. Gaidāms, ka drīzumā tiks pabeigta augstākā līmeņa vadītāju iecelšana amatā, turpinās korporatīvās stratēģijas sagatavošana, un līdz gada beigām paredzēts izsludināt konkursu par kadastra arhīvu digitalizāciju. Zemes īpašumtiesību apkopošana ir pabeigta attiecībā uz 82 % no valsts teritorijas, un kadastrālā kartēšana ir pabeigta attiecībā uz 33 % no zemes īpašumtiesībām, tādējādi neizpildot **konkrēto apņemšanos uz 2020. gada vidu** pabeigt 45 %. Paredzams, ka līdz 2020. gada oktobrim kadastrālā kartēšana būs pabeigta 35 % apmērā. Iestādes gatavo tiesību normas, lai varētu piemērot naudas sodus iedzīvotājiem, kuri nav deklarējuši īpašumus noteiktajā termiņā. Turpinās līgumslēgšanas tiesību piešķiršana par pēdējiem pieciem kadastrālās kartēšanas līgumiem, kas bija aizkavējusies tiesvedības dēļ. Lai gan Grieķijas Kadastram tagad ir pietiekami daudz darbinieku, pēc pandēmijas ilgāks laiks būs nepieciešams kadastra biroju un filiāļu izveidei. Līdz 2020. gada oktobra beigām paredzēts likvidēt vēl sešus hipotēku birojus un atvērt vienu kadastra biroju (Trāķijā).

Visu atlikušo meža karšu publiskošana, kas bija paredzēta līdz 2020. gada vidum, ir aizkavējusies, jo jāpieņem tiesību normas par teritoriālplānojuma jautājumiem saistībā ar Valsts padomes nolēmumiem. Līdz ar to par vairākiem mēnešiem var kopumā aizkavēties kadastrālās kartēšanas pabeigšana, kuras termiņš tagad ir 2022. gada maijs. Eiropas iestādes mudināja Grieķijas iestādes augšupielādēt un apstiprināt atlikušās meža kartes (kartes jau ir apstiprinātas par 53 % valsts teritorijas), paralēli pievēršoties problemātiskajām zonām. Iestādes apliecināja, ka attiecībā uz pabeigtajām zonām, kurās izmaiņas netiks veiktas, meža karšu apstiprinājums netiks atcelts. Visas atlikušās kartes tiks augšupielādētas līdz 2020. gada decembrim.

Grieķijas valdība ir turpinājusi konstruktīvi iesaistīties attiecībā uz priekšlikumu kopumu nolūkā slēgt pretmonopola lietu un izpildīt konkrēto apņemšanos uz 2020. gada beigām. Lai varētu īstenot korektīvos pasākumus un šo lietu slēgt, priekšlikumi būtu jāiesniedz Eiropas Komisijā nolūkā veikt tirgus viedokļa noskaidrošanu. Turpinās diskusijas par uzlabojumiem priekšlikumā, piemēram, noteiktā procentuālā apmērā dot Valsts elektroenerģijas korporācijas konkurentiem piekļuvi bāzes slodzes ražošanas jaudām, tostarp nodrošināt pārredzamu atlases procesu, mazāko dalībnieku piekļuvi mehānismam un detalizētu īstenošanas mehānismu.

Energoregulators ir paziņojis, ka elektroenerģijas mērķmodeļa (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu) galīgais darbības sākšanas termiņš ir 1. novembris. Tas izriet no novērtējuma par periodu, kurā tirgus tika testēts simulētos apstākļos. Tika secināts, ka būtu nepieciešama neliela nobīde salīdzinājumā ar sākotnēji plānoto datumu, kas bija 17. septembris. Par ilgi gaidīto mērķmodeļa darbības sākšanu Eiropas iestādes ziņos nākamajā ziņojumā. Darbības sākšana mērķmodeļa trijos saistītajos tirgos (nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas) un to mijiedarbība ar jau darbojošos nākotnes tirgu būs milzīgs solis

moderna enerģijas tirgus izveidē Grieķijā un ļaus tuvākajā nākotnē sasaistīt Grieķijas tirgus ar kaimiņos esošajiem elektroenerģijas tirgiem.

Virzība turpinājās arī citās Grieķijas enerģētikas rīcībpolitikas jomās. Svarīgs sasniegums ir, ka Grieķija ir pieņēmusi vērienīgu likumprojektu par elektromobilitātes veicināšanu, kurš palīdzēs sasniegt Grieķijas valsts enerģētikas un klimata plānā noteiktos mērķus. Sabiedriskajai apspriešanai ir gatavs ģenerālplāna projekts par pakāpenisku atteikšanos no enerģijas ražošanas no lignīta. Nākotnē jānovērš deficīts atjaunojamo energoresursu īpašajā kontā, kurš koronavīrusa uzliesmojuma rezultātā ir vēl vairāk palielinājies. Sākās darbs pie Krētas-Grieķijas starpsavienotāja, kurš būtiski palīdzēs sasniegt valsts ilgtermiņa mērķi savienot salas ar kontinentālo daļu.

Transporta nozarē iestādes ir sagatavojušas dzelzceļa potenciālo projektu sarakstu, kas palīdzēs novērst kavējumus, kuri radās, īstenojot 2014.–2020. gada darbības programmu transporta un vides jomā. Atbildīgās Eiropas iestādes izskatīs šo sarakstu. Grieķijas valsts dzelzceļa uzņēmumu modernizācija ļautu piesaistīt papildu ES investīcijas šajā nozarē. Ir sagatavots Valsts transporta ģenerālplāns, un Infrastruktūras un transporta ministrija to ir apstiprinājusi.

GRIEĶIJAS AKTĪVU UN LĪDZDALĪBAS KORPORĀCIJA UN PRIVATIZĀCIJA

Pandēmija korporācijai radīja jaunas problēmas, taču tās darbs galvenajās jomās, uz kurām attiecas Eurogrupā paustās apņemšanās, turpinās. Neraugoties uz pandēmijas radītajām grūtībām, turpinās stratēģiskā plāna īstenošana (**pastāvīgā apņemšanās**), un augustā tika sagatavots darījumdarbības plāna projekts 2020.–2022. gadam, kuru korporācijas valde apstiprināja. Nesen, ņemot vērā pandēmijas ietekmi, tika koriģēti galvenie snieguma rādītāji, ar kuriem tiek pārraudzīta stratēģiskā plāna īstenošana, un tika noteiktas to vērtības 2021. un 2022. gadam. Turpinās un noslēgumam tuvojas valsts uzņēmumu valžu pārskatīšana (**konkrētā apņemšanās uz 2019. gada vidu**). Korporācijas nekustamā īpašuma portfelis, kas atrodas Valsts nekustamā īpašuma uzņēmuma valdījumā, ir pakāpeniski uzlabojies, taču joprojām atpaliek no gaidītā. Tikmēr pret Valsts nekustamā īpašuma uzņēmumu notiek nopietna tiesvedība. Olimpiskā sporta centra nodošana (**konkrētā apņemšanās uz 2018. gada beigām**) ir ļoti sarežģīta, taču turpinās ar vairākiem administratīviem un iepirkuma pasākumiem.

Iestādes ir turpinājušas atbalstīt korporāciju. Tas ietvēra atbalstu nozīmīgākajiem valsts uzņēmumiem, kuros pandēmijas negatīvā ietekme ir bijusi vissmagākā (jo īpaši Atēnu Pilsētas transporta organizācijai un Grieķijas Pastam), kā arī atbalstu Grieķijas Pasta atveseļošanas plānam. Iestādes ir sadarbojušās ar Eiropas iestādēm atjaunināto ministrijas vadlīniju izstrādē, ar kurām tagad paredzēts nākt klajā 2020. gada trešajā ceturksnī un kurās Grieķijas iestādes plāno precizēt, kādu korporācijas aktīvu portfeļa finansiālo sniegumu tās sagaida. Iestādes ir nolēmušas korporācijas paspārnē likt jauno 5G riska kapitāla fondu, un ir cieši kontaktējušās ar Eiropas iestādēm attiecībā uz tā struktūru, kas paredz pilnīgi neatkarīgu pārvaldību atbilstoši korporācijas pārvaldības principiem. Būs svarīgi nodrošināt, ka gadījumā, ja korporācijai tiek uzdots uzraudzīt vēl citas jaunas struktūras vai subjektus, tiek aizsargātas tās tiesības un pilnvaras. Turklāt koordinācijas mehānisma ietvaros iestādes pauda nodomu sagatavot snieguma līgumus, kuros ierobežotam valsts uzņēmumu lokam tiktu noteiktas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības.

Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fonda (*TAIPED*) aktīvu attīstības plānā iekļauto darījumu virzību ietekmēja koronavīrusa uzliesmojums, taču jūnijā attiecībā uz lielāko

daļu darījumu tā atsākās. Kaut gan procesā esošo darījumu aizkavēšanās salīdzinājumā ar paredzēto grafiku ir bijusi būtiska, to ierobežoja pandēmijas laikā veiktais fonda darbs pie darījumu virzīšanas uz noslēgšanu. Valdība 10. septembrī apstiprināja aktīvu attīstības plāna regulāro atjauninājumu. Turpmāk sniegts pārskats par to, kā virzās konkrēto apņemšanos īstenošana attiecībā uz darījumiem.

- ***Hellinikon*:** iestādes joprojām aktīvi strādā un veic nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu priekšnoteikumus darījuma finansiālās puses noslēgšanai. 3. jūlijā sākās uz attiecīgā zemes gabala esošo ēku nojaukšana. Publiskā sektora lietotāju pārcelšana ir gandrīz pabeigta, un vairs paliek tikai dažas vienošanās ar lietotājiem, kuri paliek uz vietas. *Hellinikon* zemes gabala sadalīšana, par ko vienojās 2020. gada februārī, pašlaik tiek formulēta saistošā dokumentā. Lai varētu noslēgt darījuma finansiālo pusi, ir jāsagaida nolēmumi lietās par kazino licences konkursa procedūru un citās tiesvedībās par administratīvajiem aktiem, kurās izskatīšana paredzēta 2020. gada septembrī un oktobrī. Daļā no kazino lietas jau ir nolemts par labu valstij, bet vēl viena lieta joprojām tiek izskatīta, un iestādes drīzumā gaida galīgo nolēmumu.

- ***Marina of Alimos* koncesija:** koncesijas līgums tika parakstīts maijā, un darījuma finansiālās puses noslēgšanai vajadzēja notikt 120 dienu laikā. Fonda valde minēto 120 dienu termiņu 3. septembrī pagarināja par vēl 50 dienām (līdz 2020. gada 30. oktobrim), lai dotu pietiekamu laiku darījuma pabeigšanai.

- ***Hellenic Petroleum*:** ņemot vērā pirmā konkursa nesekmīgo noslēgšanos 2019. gada vidū un uzņēmuma kapitāla vērtības ievērojamo kritumu, fonds nolēma, ka labāk ir darījuma sākšanu atlikt uz vēlāku laiku.

- **Atēnu starptautiskās lidostas 30 % daļas pārdošana:** līdz koronavīrusa uzliesmojumam konkursa procedūra ritēja labi – dalībai saistošo piedāvājumu posmā kvalificējās deviņi investori. Tomēr saistošo piedāvājumu iesniegšanas termiņu nācās atlikt, ņemot vērā pandēmijas ietekmi uz gaisa transporta nozari. Kolīdz situācija uzlabosies, fonds lems par nākamajiem pasākumiem, visticamāk, ne agrāk kā 2021. gadā.

- **Valsts gāzes korporācija (*DEPA*):** konkursi par *DEPA Infrastructure* un *DEPA Commercial*, kas tika izsludināti attiecīgi 2019. gada decembrī un 2020. gada janvārī, investoros radīja lielu interesi. Fonda valde 2020. gada jūnijā nolēma attiecībā uz abiem darījumiem sākt saistošo piedāvājumu posmu.

- ***Egnatia*:** privatizācijas process turpinājās, tomēr ar nevienmērīgiem panākumiem. Ir atrisināti daži tādi jautājumi kā neskaidrība par degvielas uzpildes staciju būvniecību un par nedrošiem klasificēto tiltu remonta izmaksas. Savukārt ļoti ierobežots progress pēdējo triju mēnešu laikā ir panākts tādos jautājumos kā atlikušo ceļa nodevas iekasēšanas punktu būvniecības pabeigšana un būvdarbi, kas nepieciešami atlikušo 14 tuneļu licencēšanai. Eiropas iestādes mudina Grieķijas iestādes līdz nākamā ziņojuma sagatavošanai nopietni pavirzīties uz priekšu šajās jomās.

- **Reģionālās ostas:** Pēc aizkavēšanās pandēmijas dēļ fonds jūnijā nolēma sākt konkursa procedūru par *Alexandroupolis* un *Igoumenitsa* ostu kapitāldaļu pārdošanu un par *Kavala* ostas daudzfunkcionālā terminaļa apakškoncesiju.

PUBLISKĀ PĀRVALDE UN DIGITĀLĀ PĀRVALDĪBA

Turpinās publiskā sektora augstākā līmeņa vadītāju iecelšana amatā, un efektīvi notiek pilnvaru deleģēšana no politiskā uz nepolitisko līmeni. Ir iecelti 13 valsts sekretāri, un paredzams, ka drīzumā tiks pabeigta atlases procedūra pēdējās amata vietas aizpildīšanai Migrācijas un patvēruma ministrijā. Paredzams, ka drīzumā tiks atsākts ministriju direktoru atlases process, atlases komisijās iekļaujot arī nesen ieceltos valsts sekretārus. Ir sagatavots noteikumu projekts par vienota atlases procesa izveidi konkursiem par augstākā līmeņa vadītāju amata vietām publiskā sektora struktūrās. Paredzēts, ka noteikumi tiks pieņemti septembrī un stāsies spēkā 2020. gada oktobrī. Sagaidāms, ka līdz jaunā ES fondu plānošanas perioda (2021.–2027. gads) sākumam tiks viesta skaidrība par būtiski iekavējušos atlases procesu, saskaņā ar kuru izraugās ES struktūrfondu pārvaldībā iesaistītos vadītājus. Kopš 2019. gada Izpildvaras likums 2020. gada februārī stājās spēkā, tiek efektīvi piemērota pilnvaru deleģēšana no politiskā uz nepolitisko līmeni, kas bija būtisks jauninājums minētajā likumā, un iestādes apsver vēl papildu pilnvaru deleģēšanu.

Šajā pārskata periodā ir panākts labs progress cilvēkresursu pārvaldības sistēmas pilnveidē (konkrētā apņemšanās uz 2019. gada beigām, kas, paredzams, tiks izpildīta līdz 2020. gada beigām). Tā ietver digitālo struktūrshēmu un darba aprakstu sagatavošanu par visu vispārējās valdības sektoru. Šo procesu ietekmēja ierobežošanas pasākumi sakarā ar pandēmiju, taču kopumā ir panākts labs progress. Līdz 2020. gada augustam digitālo struktūrshēmu bija sagatavojušas vairāk nekā 1500 vispārējās valdības struktūras – tostarp vairākums lielo struktūru –, kas atbilst aptuveni 80 % no visām struktūrām un 85 % personāla. Līdz 2020. gada oktobra beigām to būs sagatavojusi lielākā daļa atlikušo lielo struktūru. Darba apraksta un amata ieņēmēja sasaiste ir veikta aptuveni 75 % no visām amata vietām, un iestādes plāno šo sasaisti attiecībā uz visām vispārējās valdības struktūru amata vietām pabeigt līdz 2020. gada beigām.

Novembrī ir paredzēts pieņemt aktu par spēju palielināšanas reformu Augstākās civildienesta ierēdņu atlases padomē. Ar reformu tiek ieviesta saskaņota un vienota darbā pieņemšanas procedūra. Iestādes turklāt vispusīgi pārskata mobilitātes shēmu. Šajā sakarā bažas raisa nesen pieņemts noteikums[8], kas ļauj ārpus mobilitātes shēmas norīkot līdz pat 80 ierēdņus, jo tas varētu radīt precedentu *ad hoc* darbā pieņemšanas procedūru izveidei.

Koronavīrusa pandēmijas dēļ ir nedaudz aizkavējusies atkārtoti kodificētā Darba tiesību kodeksa un Darba reglamentējošo noteikumu kodeksa pieņemšana (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu). Iestādes plāno šos tiesību aktus pieņemt līdz 2020. gada novembrim. Kodifikācijas process tika izmantots arī tam, lai pārskatītu un modernizētu dažas darba tiesību jomas, tostarp par jaunām darba formām un darba inspekcijas lomu, kas vērtējams atzinīgi (skatīt iepriekš).

Tiesību kodifikācijas jomā Centrālā kodifikācijas komiteja, kas tika atjaunota 2020. gada maijā, ir panākusi progresu vairākās jomās. Jūlijā tā pabeidza un publicēja tiesību kodifikācijas rokasgrāmatu un ir sagatavojusi 2021. gada kodifikācijas plāna projektu. Plānu paredzēts apstiprināt septembrī. Eiropas iestādes mudināja Grieķijas iestādes iekļaut šajā plānā tiesisko regulējumu par partiju finansēšanu. Konkurss par valsts vārteju tiesību kodifikācijas jomā (konkrētā apņemšanās uz 2022. gada vidu) tika izsludināts 2020. gada jūnijā, un līgumu paredzēts noslēgt līdz gada beigām.

[8] Grieķijas *OV* A 148, 31.7.2020., 86. pants.

Pandēmijas dēļ ir aizkavējusies pastāvīgā personāla pieņemšana darbā, un vēl ir jāīsteno plānotā pagaidu amata vietu samazināšana pēc to pārveides par pastāvīgām amata vietām. Lielākā daļa no jauna aizpildīto pastāvīgo amata vietu ir paredzētas, lai stiprinātu sabiedrības veselības sistēmu, militārās skolas un Publisko ieņēmumu neatkarīgo iestādi. Tomēr 2020. gadā darbā pieņemto pastāvīgo darbinieku skaits būs par aptuveni 40 % mazāks nekā plānots, savukārt pagaidu darbinieku skaits 2020. gada pirmajā pusē salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu saglabājās stabils. Plānoto pagaidu amata vietu samazināšanu pēc to pārveides par pastāvīgām amata vietām ir paredzēts īstenot līdz 2020. gada septembra beigām, vismaz attiecībā uz izglītības darbiniekiem, kas pieņemti darbā ar pastāvīgu līgumu. Eiropas iestādes mudina Grieķijas iestādes atlikušo pagaidu amata vietu plānoto samazināšanu īstenot nākamajā izvērtējuma periodā. Paralēli iestādes veic un līdz 2020. gada oktobrim plāno pabeigt vispusīgu analīzi par pagaidu personālu nolūkā atsijāt pastāvīga rakstura amata vietas un līdz gada beigām noteikt pagaidu personāla gada maksimālo apjomu.

Starpministriju komiteja, kas ir pilnvarota stiprināt algu skalas un darbā pieņemšanas procedūru centrālo kontroli, ir izveidojusi trīs darba grupas. Tām ir paredzēts sagatavot rūpīgu pārskatu par visiem algu un darbā pieņemšanas noteikumiem, lai Starpministriju komiteja varētu nākt klajā ar priekšlikumiem par to, kā samazināt novirzes no vienotās algu skalas un darbā pieņemšanas procedūrām.

Būtiska prioritāte iestādēm joprojām ir vērienīgā digitālā pārveide publiskajā pārvaldē un ekonomikā kopumā. Lai ieliktu pamatus šim darbam, tās ir paredzējušas drīzumā nodot sabiedriskajai apspriešanai jauno, visaptverošo valsts digitālo stratēģiju ("digitālo bībeli"). Paredzēts, ka stratēģijā tiks noteikts saraksts ar aptuveni 300 īstenojamajiem projektiem un paredzēta portfeļu pārvaldības sistēma to īstenošanas pārraudzībai. Uzsvars tiek likts uz digitālo prasmju pilnveidi, darījumu digitalizāciju, publisko IT sistēmu sadarbspējas un noturības uzlabošanu un interneta pārklājuma trūkumu novēršanu. Iestādes ir arī nākušas klajā ar novatorisku priekšlikumu attīstīt ekosistēmu 5G tehnoloģiju rūpnieciskam pielietojumam (skatīt iepriekš).

Vairāki projekti jau tiek īstenoti. Iestādes ir pabeigušas procesu vienkāršošanas valsts programmas izveidi, kuras mērķis ir atvieglot administratīvo slogu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Publiskais portāls gov.gr tagad piedāvā aptuveni 610 pakalpojumus, kas ir par 110 pakalpojumiem vairāk nekā iepriekšējā pārskatīšanā, un sagatavošanā ir aptuveni 40 jauni pakalpojumi. Drīzumā paredzēts pieņemt jaunu Digitālās pārvaldības kodeksu, ar ko tiks izveidots visaptverošs tiesiskais regulējums digitālās rīcībpolitikas jomā. Tiek risināti arī digitālās infrastruktūras un interneta pārklājuma jautājumi. Visbeidzot, iestādes ir pabeigušas ģeotelpisko datu digitalizācijas pirmos pasākumus.

TIESISKUMS UN KORUPCIJAS APKAROŠANA

Turpinās darbs pie pārejas uz dokumentu obligātu elektronisko iesniegšanu un apstrādi. Iestādes ir sagatavojušas digitalizācijas iniciatīvu sarakstu. Uzdevumi, kas jāpabeidz līdz 2020. gada septembra beigām, ietver vairāku ar maksātnespēju saistītu apliecību konsolidāciju un elektronisku izrakstu no sodāmības reģistra un laulības šķiršanas apliecību izdošanu. Paralēli tiek strādāts pie digitālo parakstu pārsūtīšanas mehānisma ieviešanas, kas ievērojami uzlabos dokumentu izsniegšanas efektivitāti un ātrumu un palielinās juridisko noteiktību.

Konkursa procedūru par Integrētās tiesas lietu pārvaldības sistēmas otro posmu (konkrētā apņemšanās uz 2020. gada vidu) tagad ir plānots pabeigt līdz 2020. gada decembrim. Procedūra tika pagarināta koronavīrusa pandēmijas radīto traucējumu dēļ. Piedāvājumi ir saņemti, un iestādes tagad tos vērtē. Projektu ir paredzēts pabeigt 36 mēnešu laikā no līguma parakstīšanas.

Iestādes ir pieņēmušas tiesību normas par specializēto palātu izveidi civiltiesās un administratīvajās tiesās un īsteno vairākas citas svarīgas iniciatīvas ar mērķi uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti un lietderību. Specializēto palātu izveide Atēnu un Saloniku civiltiesās cita starpā ļaus izskatīt lietas ar lielu ekonomisko nozīmi. Šīs tiesību normas ļauj attiecībā uz mājsaimniecību maksātnespējas lietām izveidot specializētās palātas arī lielākajās administratīvajās tiesās un dažās miertiesās. Izvērsts ziņojums par minēto tiesību normu piemērošanu ir gaidāms 2020. gada oktobra beigās. Iestādes ir arī pieņēmušas Valsts kontroles procesa kodeksu un gatavojas pieņemt Tiesu iestāžu darbinieku kodeksu un Tiesnešu statusa un tiesu organizācijas kodeksu. Ar tiem visiem tiek ieviestas izmaiņas, kas palīdzēs uzlabot tiesu sistēmas darbību un citu tiesu sistēmas reformu izdošanos. Kopš 2020. gada 1. jūlija pilnībā ir spēkā obligātā mediācija, un līdz 2020. gada novembrim paredzēts sagatavot rīcības plānu ar attiecīgajām īstenojamajām darbībām. Visbeidzot, iestādes 2020. gada jūnijā pieņēma tiesību aktu par statistikas datu vākšanas nodaļas "JustStat" izveidi un plāno līdz 2020. gada decembrim izstrādāt attiecīgo sekundāro tiesību aktu.

Valsts pretkorupcijas plāna īstenošana uzrāda daudzsološus rezultātus. No neseniem būtiskiem notikumiem jāatzīmē, ka 2020. gada jūnijā Valsts Pārredzamības iestādes paspārnē darboties sāka Valsts revīzijas un pārskatatbildības koordinācijas struktūra (*ESOEL*), kuras uzdevums ir koordinēt korupcijas apkarošanu. Veselības aprūpes un publiskā iepirkuma nozarē tiek izstrādāti nozares pretkorupcijas plāni, kas palīdzēs efektīvi pārvaldīt līdzekļus, tostarp no Atveseļošanas un noturības mehānisma. Valsts Pārredzamības iestāde savu pilnvaru ietvaros ir nostiprinājusi izpratnes veicināšanas pasākumus un ir panākusi progresu publisko iekšējās kontroles sistēmu, valsts integritātes sistēmas un lobēšanas darbību regulējuma uzlabošanā. Paredzams, ka šī iestāde līdz 2020. gada novembrim būs kļuvusi pilnībā darbotiesspējīga. Iestādes ir izveidojušas komiteju, kuras uzdevums ir pārraudzīt Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*) ieteikumu īstenošanu, taču pandēmijas uzliesmojuma dēļ šis projekts, visticamāk, atpaliks no grafika.

Ir publiskots ziņojums par politisko partiju finansēšanu par 2018. gadu, un pirmo reizi vēsturē deviņām politiskajām partijām ir uzlikti naudas sodi. Tas ir būtisks progress virzībā uz pārredzamības palielināšanu politiskajā sfērā. Ziņojumā ir sniegta sīka informācija par izmeklētajiem līdzekļu piesavināšanās gadījumiem. Komitejas darbs attiecībā uz 2019. gadu, kad notika vairākas vēlēšanas, ir aizkavējies koronavīrusa pandēmijas dēļ, bet tam būtu jāsākas 2020. gada oktobrī.